

20SK – Signály a kódy

Přednáška 12 – Binární cyklické kódy (17.12.2018)

Probíraná témata:

- Souvislost mezi vektorem a polynomem
- Binární aritmetika modulo N
- Kódové slovo jako binární polynom. Rotace slova (cyklický posun).
- Binární cyklický kód: vlastnosti, generující a kontrolní polynom, konstrukce generujícího a kontrolního polynomu
- Kódování a dekódování binárního cyklického kódu. Posuvné registry.
- Vztah mezi binárním lineárním kódem a binárním cyklickým kódem.
- Vztah mezi generujícím polynomem a generující maticí.

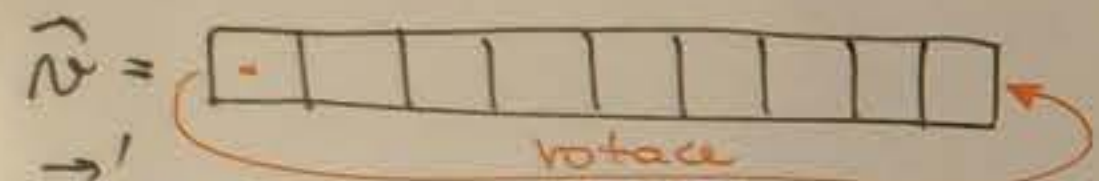
Relevantní literatura je [1, kapitoly 2 a 3], [2, kapitoly 5 a 10], [3, kapitoly 3 a 4] a [4, kapitoly III a V].

Seznam literatury

- [1] Morelos-Zaragoza, R. H.: *The Art of Error-Correcting Coding*. 2nd edition, John Wiley & Sons, 2006, 263pp.
- [2] Adámek, J: *Foundations of Coding: Theory and Applications of Error-Correcting Codes with an Introduction to Cryptography and Information Theory*. Wiley Interscience, 1991, 352 pp.
- [3] Moon, T. K.: *Error Correction Coding – Mathematical Methods and Algorithms*. Wiley Interscience, 2005, 756 pp.
- [4] Adámek, J: Kódování. Matematika pro vysoké školy technické, sešit XXXI. SNTL, 1989, 192 pp.

BINÁRNÍ CYKLICKÉ KÓDY

- podmožina bin. lin. kódů

$\vec{v}' =$ zrotováno o jeden bit je opět kódové slovo

Př: $K = \{ 0110, 1100, 1001, 0011 \}$

→ lze realizovat pomocí HV posuvných registrů

Binární polynomy

$$\vec{a} = 1001 \Leftrightarrow a(x) = x^3 \oplus 1$$

$$\vec{a} = (a_{m-1}, a_{m-2}, \dots, a_0) \Rightarrow a(x) = a_{m-1} \cdot x^{m-1} \oplus a_{m-2} \cdot x^{m-2} \oplus \dots \oplus a_1 \cdot x \oplus a_0$$

→ generující polynom } lze převést na G a H
kontrolní polynom }

$$x^4 - 1 \equiv x^4 \oplus 1$$

v binární aritmetice bez přenosu

Rotace doleva resp. doprava

$\vec{a} = 1001$	$a(x) = x^3 + 1$
$\vec{a}^{(1)} = 0011$	$a(x) = x + 1$
$\vec{a}^{(-1)} = 1100$	$a(x) = x^3 + x^2$

rotace realizovat jako $x \cdot a(x)$ resp. $x^{-1} \cdot a(x)$

Př: $\vec{a}^{(1)} = x \cdot a(x) = x^4 \oplus x \Rightarrow x^0 \oplus x \pmod{x^4 \oplus 1}$ *mezním reprezentovat!*

každá operace je násobována modulařním dělením polynomem $x^m - 1$ ($x^4 - 1$)

→ zde $x \oplus 1$

Kódování a dekodování

$\vec{u}$ ... informace $\rightarrow u(x) = u_{k-1}x^k \oplus \dots \oplus u_0$

kódové slovo reprezentováno jako

$$v(x) = u(x) \cdot g(x)$$

$g(x)$ ... generující polynom
ekvivalentní generující matice

!! násobení je v mod $x^m \oplus 1$!!

dekódování probíhá jako

$$u(x) = v(x) \cdot h(x)$$

$h(x)$ ... kontrolní polynom

Vlastnosti $g(x)$ a $h(x)$

① $g(x)$ dělí $x^m \oplus 1$ beze zbytku

② $h(x) = \frac{x^m \oplus 1}{g(x)} \Leftrightarrow g(x) \cdot h(x) = x^m \oplus 1$

Příklad: $m=7, k=4$ (7,4) kód

Zvolím: $g(x) = x^3 \oplus x \oplus 1$ | $\vec{g} = (0001011)$

$$x^7 \oplus 1 : x^3 \oplus x \oplus 1 = \underbrace{x^4 \oplus x^2 \oplus x \oplus 1}_{h(x)}$$

$$\begin{array}{r} x^7 \oplus x^5 \oplus x^4 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} x^5 \oplus x^4 \oplus 1 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} x^3 \oplus x^3 \oplus x^2 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} x^4 \oplus x^3 \oplus x^2 \oplus 1 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} x^4 \oplus x^2 \oplus x \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} x^3 \oplus x \oplus 1 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{l} g(x) = (0001011) \\ x \cdot g(x) = (0010110) \\ x^2 \cdot g(x) = (0101100) \\ x^3 \cdot g(x) = (1011000) \end{array}$$

$\hookrightarrow$ vědy jsou lineární rovnice

toto je G odpovídající
lineárního kódu!

Pu: $x^4 g(x) = (0110001)$
 $= xg(x) \oplus x^2g(x) \oplus g(x)$

Pr:

$$g(x) = x^3 \oplus x \oplus 1$$

$$h(x) = x^4 \oplus x^2 \oplus x \oplus 1$$

$$n = 7, k = 4$$

$$\vec{u} = (u_3, u_2, u_1, u_0)$$

$$\vec{v} = (v_6, v_5, \dots, v_0)$$

Kódujeme $\vec{u} = (0101)$

$$r(x) = u(x) \cdot g(x)$$

$$= (x^2 \oplus 1)(x^3 \oplus x \oplus 1) =$$

$$= x^5 \oplus x^3 \oplus x^2 \oplus x^3 \oplus x \oplus 1 =$$

$$= x^5 \oplus x^2 \oplus x \oplus 1 \Rightarrow \vec{v} = (0100111)$$

$$r(x) \cdot h(x) = (x^5 \oplus x^2 \oplus x \oplus 1)(x^4 \oplus x^2 \oplus x \oplus 1)$$

$$= x^9 \oplus x^7 \oplus x^6 \oplus x^5 \oplus x^6 \oplus x^4 \oplus x^3 \oplus x^2$$

$$\oplus x^5 \oplus x^3 \oplus x^2 \oplus x \oplus x^4 \oplus x^2 \oplus x \oplus 1$$

$$= x^9 \oplus x^7 \oplus x^2 \oplus 1$$

Vlastnosti g(x) a h(x)

- ① g(x) delí $x^n \oplus 1$ beze zbytku
- ② $h(x) = \frac{x^n \oplus 1}{g(x)} \Leftrightarrow g(x) \cdot h(x) = x^n \oplus 1$

Příklad: $n = 7, k = 4$ (7,4) kód

zvolim: $g(x) = x^3 \oplus x \oplus 1$ $\vec{g} = (0001011)$

$$x^7 \oplus 1 : x^3 \oplus x \oplus 1 = \underbrace{x^4 \oplus x^2 \oplus x \oplus 1}_{h(x)}$$

$$\begin{array}{r} x^7 \oplus x^5 \oplus x^4 \\ \underline{x^5 \oplus x^4 \oplus 1} \\ x^3 \oplus x^3 \oplus x^2 \\ \underline{x^4 \oplus x^3 \oplus x^2 \oplus 1} \\ x^4 \oplus x^2 \oplus x \\ \underline{x^3 \oplus x \oplus 1} \end{array}$$

$$g(x) = (0001011)$$

$$x \cdot g(x) = (0010110)$$

$$x^2 \cdot g(x) = (0101100)$$

$$x^3 \cdot g(x) = (1011000)$$

→ řádky jsou lineárně nezávislé

toto je G ekvivalenčního lineárního kódu!

Pr: $x^4 g(x) = (0110001)$

$$= (g(x) \oplus x g(x) \oplus x^2 g(x) \oplus x^3 g(x))$$

Pr.

$$g(x) = x^3 \oplus x \oplus 1$$

$$h(x) = x^4 \oplus x^2 \oplus x \oplus 1$$

$$n = 7, k = 4$$

$$\vec{u} = (u_3, u_2, u_1, u_0)$$

$$\vec{v} = (v_6, v_5, \dots, v_0)$$

Kódujeme $\vec{u} = (0101)$

$$r(x) = u(x) \cdot g(x)$$

$$= (x^2 \oplus 1)(x^3 \oplus x \oplus 1) =$$

$$= x^5 \oplus x^3 \oplus x^2 \oplus x^3 \oplus x \oplus 1 =$$

$$= x^5 \oplus x^2 \oplus x \oplus 1 \Rightarrow \vec{v} = (0100111)$$

$$r(x) \cdot h(x) = (x^5 \oplus x^2 \oplus x \oplus 1)(x^4 \oplus x^2 \oplus x \oplus 1)$$

$$= x^9 \oplus x^7 \oplus x^6 \oplus x^5 \oplus x^6 \oplus x^4 \oplus x^3 \oplus x^2$$

$$\oplus x^5 \oplus x^3 \oplus x^2 \oplus x^4 \oplus x^2 \oplus x \oplus 1$$

$$= x^9 \oplus x^7 \oplus x^2 \oplus 1$$

Vlastnosti $g(x)$ a $h(x)$

- ① $g(x)$ delí $x^n \oplus 1$ beze zbytku
- ② $h(x) = \frac{x^n \oplus 1}{g(x)} \Leftrightarrow g(x) \cdot h(x) = x^n \oplus 1$

Príklad: $n = 7, k = 4$ $(7,4)$ kód

zvolim: $g(x) = x^3 \oplus x \oplus 1$ | $\vec{g} = (0001011)$

$$\begin{array}{r} x^7 \oplus 1 : x^3 \oplus x \oplus 1 = x^4 \oplus x^2 \oplus x \oplus 1 \\ x^7 \oplus x^5 \oplus x^4 \\ \hline x^5 \oplus x^4 \oplus 1 \\ x^5 \oplus x^3 \oplus x^2 \\ \hline x^4 \oplus x^3 \oplus x^2 \oplus 1 \\ x^4 \oplus x^2 \oplus x \\ \hline x^3 \oplus x \oplus 1 \end{array}$$

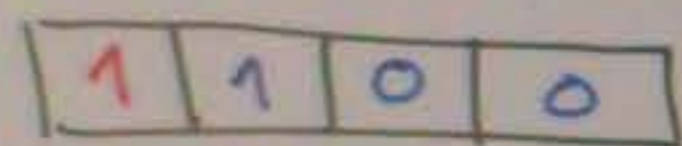
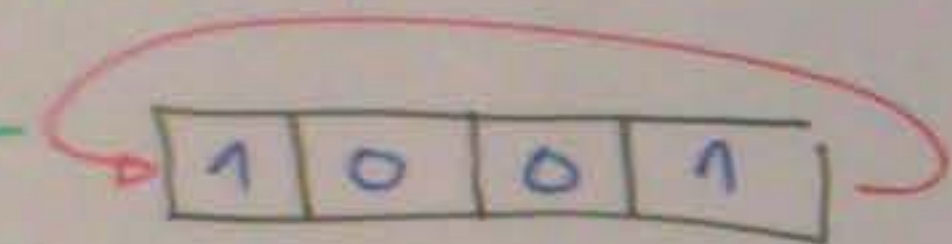
$h(x)$

CYKLIČKÉ KÓDY

bin. cyk. kód: rotací o 1 bit doleva / doprava
dodržíme opět kódové slovo

Pr:

Výhoda: dobrá HW implementace v posuvných
registrech (alespoň pro $d_{min} = 2$ a 3)

Kódové slovo $\vec{w} = (w_0, w_1, w_2, \dots)$ reprezentováno
jako binární polynom $w(x) = w_0 + w_1x + w_2x^2 + \dots$

Potřebují matematicky reprezentovat rotaci:

počítám $\text{mod } x^n \oplus 1$

zaručí, že výsledek je vždy max. n bitů

Příklad:

$\vec{w} = (0110) \Rightarrow w(x) = x \oplus x^2$

4 bitové slovo: bity x^0, x^1, x^2, x^3

posun doprava o 2 bity: $x^2 \cdot w(x) = x^3 \oplus x^4 \text{ mod } x^4 \oplus 1 =$

$= 1 \oplus x^3$

JAK TO ŽE?

$$\begin{array}{r} x^3 \oplus x^4 : x^4 \oplus 1 = 1 \\ \underline{x^4 \oplus 1} \\ x^3 \oplus 0 \oplus 1 \end{array}$$

$\Rightarrow x \cdot w(x)$ ... posun upravo
 $x^{-1} \cdot w(x)$ ... posun vlevo

CYKLIČKÉ KÓDY

Kódování:

$u(x)$ ... otevřený text / zpráva

$$w(x) = u(x) \cdot g(x) \pmod{x^n \oplus 1}$$

$g(x)$ ... generující polynom BCK

$$\dots g(x) \mid x^n \oplus 1$$

De kódování:

$$w(x) \cdot h(x) = 0$$

$h(x)$ ... kontrolní polynom

Potřebují matematicky reprezentovat rotaci:

počtem $\boxed{\pmod{x^n \oplus 1}}$

znamená, že výsledek je vždy max. n bitů

Příklad:

$$\vec{w} = (0110) \Rightarrow w(x) = x \oplus x^2$$

4 bitové slovo: bity x^0, x^1, x^2, x^3

posun doprava o 2 bity: $x^2 \cdot w(x) = x^3 \oplus x^4 \pmod{x^4 \oplus 1} =$

$$= 1 \oplus x^3$$

JAKTOŽE?

$$x^3 \oplus x^4 : x^4 \oplus 1 = 1$$

$$\frac{x^4 \oplus 1}{x^3 \oplus 0 \oplus 1}$$

$\Rightarrow x \cdot w(x)$ - posun upravo

$x^{-1} \cdot w(x)$ ... posun vlevo

$$h(x) = \frac{x^n \oplus 1}{g(x)}$$

$$w(x) \cdot h(x) = u(x) \cdot g(x) \cdot \frac{x^n \oplus 1}{g(x)}$$

$$= u(x) \cdot (x^n \oplus 1)$$

$$= u(x) \oplus u(x) = 0$$

CYKLIČKÉ KÓDY

Kódování:

$u(x)$ ... otevřený text / zpráva

$$w(x) = u(x) \cdot g(x) \pmod{x^n \oplus 1}$$

$g(x)$ ... generující polynom BCK

... $g(x) \mid x^n \oplus 1$

De kódování:

$$w(x) \cdot h(x) = 0$$

$h(x)$ ... kontrolní polynom

...

$$h(x) = \frac{x^n \oplus 1}{g(x)}$$

$$w(x) \cdot h(x) = u(x) \cdot g(x) \cdot \frac{x^n \oplus 1}{g(x)}$$

$$= u(x) (x^n \oplus 1)$$

$$= u(x) \oplus u(x) = 0$$

Jak získat $g(x)$?

Pro $x^n \oplus 1$ platí: $x^n \oplus 1 = \prod \varphi_i(x) = \varphi_0(x) \cdot \varphi_1(x) \cdot \varphi_2(x)$

φ_i ... ireducibilní polynomy   jakási polynomiální "práciště"

Příklad:

$$n = 7$$

$$g(x) = x^3 \oplus x \oplus 1$$

$\Rightarrow$ Hamming (7,4) cyklický

$$\deg(g(x)) = 3 \Rightarrow m = 3, k = 4$$

stupně $g(x)$ udává počet kontrolních bitů

$$h(x) = x^7 \oplus 1 : x^3 \oplus x \oplus 1 = x^4$$

$$\begin{array}{r} x^7 \oplus x^5 \oplus x^4 \\ \hline x^3 \oplus x^4 \oplus 1 \\ \vdots \end{array}$$

Úkol: $m=7$; $g(x) = x^3 \oplus x \oplus 1$

$$m-k = \deg[g(x)] = 3$$

$k=4 \rightarrow (7,4)$ kód $\Rightarrow$ Hamming

Pro $x^m \oplus 1$ je $x^m \oplus 1 = \varphi_1(x) \cdot \varphi_2(x) \cdot \dots \cdot \varphi_m(x)$

$$x^7 \oplus 1 = \underbrace{(x \oplus 1)}_{\varphi_1(x)} \underbrace{(x^3 \oplus x \oplus 1)}_{\varphi_2(x)} \underbrace{(x^3 \oplus x^2 \oplus 1)}_{\varphi_3(x)}$$

$g'(x) = \varphi_2(x) \cdot \varphi_3(x)$ $\deg[g'(x)] = 6 \Rightarrow (7,6)$ kód
 $\Rightarrow$ Parita!

$h'(x) = \varphi_1(x)$ je kontrolní polynom

$\Rightarrow$ dualní kód: prokódím $h(x)$ a $g(x)$

$$h(x) \cdot g(x) = x^7 \oplus 1 \equiv 0$$

Ověru:

$$\begin{aligned} h(x) &= \varphi_1(x) \cdot \varphi_3(x) \\ &= (x \oplus 1)(x^3 \oplus x^2 \oplus 1) = \\ &= x^4 \oplus x^3 \oplus x \oplus x^3 \oplus x^2 \oplus 1 \end{aligned}$$

$$h(x) = x^4 \oplus x^2 \oplus x \oplus 1$$

$$\begin{array}{r} 01011 \\ \oplus 10110 \\ \hline 11101 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} x^4 \oplus x^3 \oplus x \\ x^3 \oplus x^2 \oplus 1 \end{array}$$

Jak zakóduji $\vec{u} = (0101)$?

$$\begin{aligned} u(x) &= x^3 \oplus x \\ v(x) &= (x^3 \oplus x)(x^3 \oplus x \oplus 1) \\ &= x^6 \oplus x^4 \oplus x^3 \oplus x^4 \oplus x^2 \oplus x \\ &= x^6 \oplus x^3 \oplus x^2 \oplus x \end{aligned}$$

$$\vec{v} = (0111001)$$

$\rightarrow u = [0, 1, 0, 1]$
 $u[0] \Rightarrow u_0 \cdot x^0$
 $u[1] \Rightarrow u_1 \cdot x^1$
 $\vdots$

Příklad: $m=7$; $g(x) = x^3 \oplus x \oplus 1$

$$m-k = \deg[g(x)] = 3$$

$k=4 \rightarrow (7,4)$ kód $\Rightarrow$ Hamming

Pro $x^m \oplus 1$ je $x^m \oplus 1 = \varphi_1(x) \cdot \varphi_2(x) \dots \varphi_m(x)$

$$x^7 \oplus 1 = \underbrace{(x \oplus 1)}_{\varphi_1(x)} \underbrace{(x^3 \oplus x \oplus 1)}_{\varphi_2(x)} \underbrace{(x^3 \oplus x^2 \oplus 1)}_{\varphi_3(x)}$$

$g'(x) = \varphi_2(x) \cdot \varphi_3(x)$, $\deg[g'(x)] = 6 \Rightarrow (7,6)$ kód $\Rightarrow$ Parita!

$h'(x) = \varphi_1(x)$ je kontrolní polynom

$\Rightarrow$ duální kód: protokolium $h(x)$ a $g(x)$

$$h(x) \cdot g(x) = x^m \oplus 1 \equiv 0$$

$$h(x) = \varphi_1(x) \cdot \varphi_3(x) = (x \oplus 1)(x^3 \oplus x^2 \oplus 1) = x^4 \oplus x^3 \oplus x \oplus x^3 \oplus x^2 \oplus 1$$

$$h(x) = x^4 \oplus x^2 \oplus x \oplus 1$$

Jak zakóduji $\vec{u} = (0101)$?

$$u(x) = x^3 \oplus x$$
$$v(x) = (x^3 \oplus x)(x^3 \oplus x \oplus 1) = x^6 \oplus x^4 \oplus x^3 \oplus x^4 \oplus x^2 \oplus x = x^6 \oplus x^3 \oplus x^2 \oplus x$$

$$\vec{v} = (0111001)$$

Ověření:

$$v(x) \cdot h(x) = (x^6 \oplus x^3 \oplus x^2 \oplus x)(x^4 \oplus x^2 \oplus x \oplus 1)$$

$$= x^{10} \oplus x^8 \oplus x^7 \oplus x^6 \oplus x^7 \oplus x^5 \oplus x^4 \oplus x^3 \oplus x^6 \oplus x^4 \oplus x^3 \oplus x^2 \oplus x^5 \oplus x^2 \oplus x^2 \oplus x$$

$$= x^{10} \oplus x^8 \oplus x^3 \oplus x \pmod{x^7 \oplus 1}$$

$$= x^3 \oplus x \oplus x^3 \oplus x$$

$$= x^3 \oplus x^3 \oplus x \oplus x$$

$$= 0$$

$\rightarrow v(x)$ je kódové slovo!!

$$x^{10} = x^7 \cdot x^3 = 1 \cdot x^3$$

CYKLIČKÝ vs. LINEÁRNÍ KÓD

cyklický (n, k) kód:

$$g(x) = g_{n-k-1} \cdot x^{n-k-1} \oplus g_{n-k-2} \cdot x^{n-k-2} \oplus \dots \oplus g_1 x \oplus g_0$$

$$\rightarrow \vec{g} = (g_0 g_1 \dots g_{n-k-1}) = \vec{g}_0 \quad \vec{g}_1 = (0 g_0 g_1 \dots g_{n-k-1})$$

$$\vec{g}_2 = (00 \dots)$$

$g(x), x \cdot g(x), x^2 \cdot g(x), \dots, x^{k-1} \cdot g(x)$ tvoří bázeové vektory

$$G = \begin{bmatrix} \vec{g}_0 \\ \vec{g}_1 \\ \vec{g}_2 \\ \vdots \\ \vec{g}_{k-1} \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} g_0 & g_1 & g_2 & \dots & g_{n-k-1} & 0 & 0 & \dots & 0 \\ 0 & g_0 & g_1 & & & & & & \\ \vdots & & & & & & & & \\ 0 & 0 & \dots & g_0 & g_1 & \dots & & & g_{n-k-1} \end{bmatrix}$$

nep systematický lin. kód

Průklad: $g(x) = x^3 \oplus x \oplus 1$ $\vec{g} = (1101)$

$$x \cdot g(x) = x^4 \oplus x^2 \oplus x$$

$$G = \begin{bmatrix} 1 & 1 & 0 & 1 & 0 & 0 & 0 \\ 0 & 1 & 1 & 0 & 1 & 0 & 0 \\ 0 & 0 & 1 & 1 & 0 & 1 & 0 \\ 0 & 0 & 0 & 1 & 1 & 0 & 1 \end{bmatrix}$$

Jak sestavit systematické $G \geq g(x)$?

$$G_{\text{sys}} = [\mathbf{I} \mid \mathbf{P}] \Rightarrow \text{sestavíme } \mathbf{P}$$

$$\left. \begin{aligned} r_0(x) &= x^{n-1} \pmod{g(x)} \\ r_1(x) &= x^{n-2} \pmod{g(x)} \\ &\vdots \\ r_{k-1}(x) &= x^{n-k} \pmod{g(x)} \end{aligned} \right\} \deg[r_i(x)] \leq n-k$$

$$\mathbf{P} = \begin{bmatrix} r_0 \\ r_1 \\ \vdots \\ r_{k-1} \end{bmatrix}$$

Průklad: $g(x) = x^3 \oplus x \oplus 1$

$r_0(x) = x^6 \pmod{x^3 \oplus x \oplus 1}$
 $= x^2 \oplus 1 \Rightarrow \vec{r}_0 = (101)$

$r_1(x) = x^5 \pmod{x^3 \oplus x \oplus 1}$
 $= x^2 \oplus x \oplus 1 \Rightarrow \vec{r}_1 = (111)$

$r_2(x) = x^4 \pmod{x^3 \oplus x \oplus 1}$
 $= x^2 \oplus x \Rightarrow \vec{r}_2 = (011)$

$r_3(x) = x^3 \pmod{x^3 \oplus x \oplus 1}$
 $= x \oplus 1 \Rightarrow \vec{r}_3 = (110)$

$x^6 : x^3 \oplus x \oplus 1 = x^3 \oplus x \oplus 1$
 $x^6 \oplus x^3 \oplus x^3$

$$\begin{array}{r} x^4 \oplus x^3 \\ x^4 \oplus x^2 \oplus x \\ \hline x^3 \oplus x^2 \oplus x \\ x^3 \oplus x \oplus 1 \\ \hline x^2 \oplus 1 \end{array}$$

$\Rightarrow P = \begin{bmatrix} 101 \\ 111 \\ 011 \\ 110 \end{bmatrix}$

$G_{\text{SYS}} = \begin{bmatrix} 1000 & 101 \\ 0100 & 111 \\ 0010 & 011 \\ 0001 & 110 \end{bmatrix}$

Průklad: $g(x) = x^3 \oplus x \oplus 1$

$\vec{g} = (1101)$

$x \cdot g(x) = x^4 \oplus x^2 \oplus x$

$G = \begin{bmatrix} 1101000 \\ 0110100 \\ 0011010 \\ 0001101 \end{bmatrix}$

Jak sestavit systematické $G \geq g(x)$?

$G_{\text{SYS}} = [I \vdots P] \Rightarrow$ sestavíme P

$r_0(x) = x^{n-1} \pmod{g(x)}$
 $r_1(x) = x^{n-2} \pmod{g(x)}$
 $\vdots$
 $r_{k-1}(x) = x^{n-k} \pmod{g(x)}$ } $\deg[r_i(x)] < n-k$

$P = \begin{bmatrix} r_0 \\ r_1 \\ \vdots \\ r_{k-1} \end{bmatrix}$

Příklad: $g(x) = x^3 \oplus x \oplus 1$

$$r_0(x) = x^6 \text{ mod } x^3 \oplus x \oplus 1 = x^2 \oplus 1 \Rightarrow \vec{r}_0 = (101)$$

$$r_1(x) = x^5 \text{ mod } x^3 \oplus x \oplus 1 = x^2 \oplus x \oplus 1 \Rightarrow \vec{r}_1 = (111)$$

$$r_2(x) = x^4 \text{ mod } x^3 \oplus x \oplus 1 = x^2 \oplus x \Rightarrow \vec{r}_2 = (011)$$

$$r_3(x) = x^3 \text{ mod } x^3 \oplus x \oplus 1 = x \oplus 1 \Rightarrow \vec{r}_3 = (110)$$

$$x^6 : x^3 \oplus x \oplus 1 = x^3 \oplus x \oplus 1$$

$$\begin{array}{r} x^6 \oplus x^4 \oplus x^3 \\ \underline{x^4 \oplus x^3} \\ x^4 \oplus x^2 \oplus x \\ \underline{x^3 \oplus x^2 \oplus x} \\ x^3 \oplus x \oplus 1 \\ \underline{x^2 \oplus 1} \end{array}$$

$$\Rightarrow P = \begin{bmatrix} 101 \\ 111 \\ 011 \\ 110 \end{bmatrix}$$

$$G_{\text{SYS}} = \begin{bmatrix} 1000 & 101 \\ 0100 & 111 \\ 0010 & 011 \\ 0001 & 110 \end{bmatrix}$$

Příklad: $g(x) = x^3 \oplus x \oplus 1$

$$\vec{g} = (1101)$$

$$x \cdot g(x) = x^4 \oplus x^2 \oplus x$$

$$G = \begin{bmatrix} 1 & 1 & 0 & 1 & 0 & 0 & 0 \\ 0 & 1 & 1 & 0 & 1 & 0 & 0 \\ 0 & 0 & 1 & 1 & 0 & 1 & 0 \\ 0 & 0 & 0 & 1 & 1 & 0 & 1 \end{bmatrix}$$

$$H = \begin{bmatrix} 0 & 0 & h_3 & h_2 & h_1 & h_0 \\ 0 & h_3 & h_2 & h_1 & h_0 & 0 \\ h_3 & h_2 & h_1 & h_0 & 0 & 0 \end{bmatrix}$$

Jak sestavit systematické $G \geq g(x)$?

$$G_{\text{SYS}} = [I \mid P] \Rightarrow \text{sestavíme } P$$

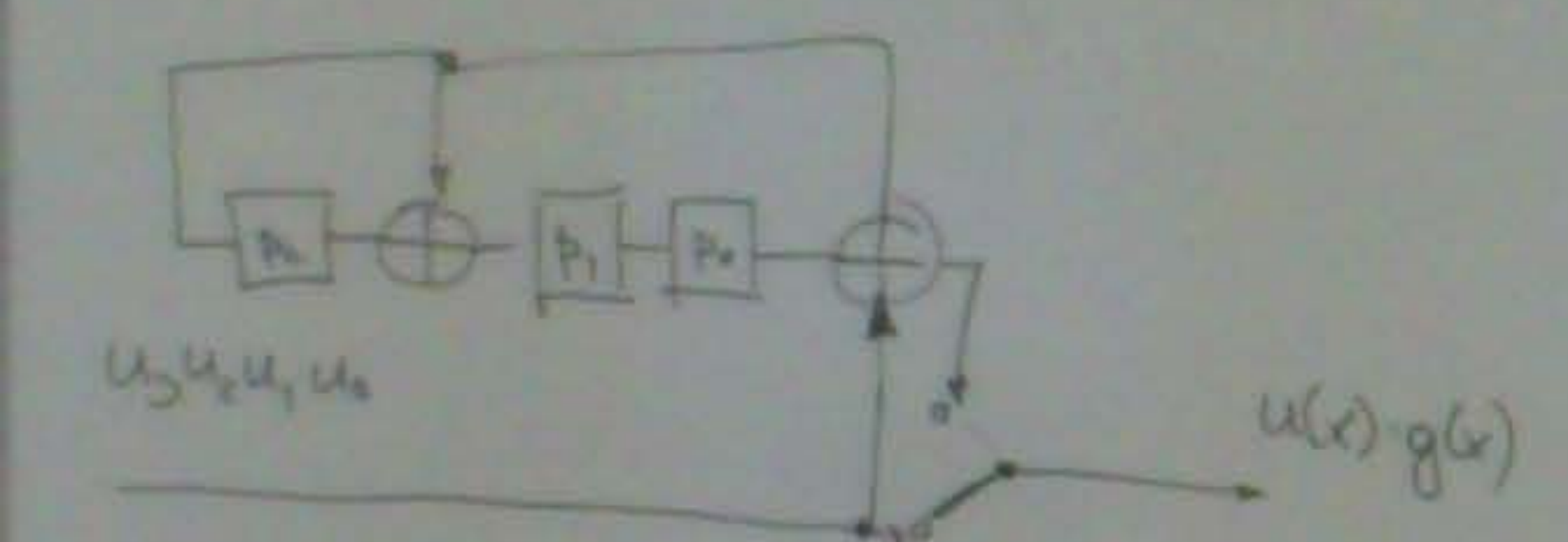
$$\left. \begin{array}{l} r_0(x) = x^{n-1} \text{ mod } g(x) \\ r_1(x) = x^{n-2} \text{ mod } g(x) \\ \vdots \\ r_{k-1}(x) = x^{n-k} \text{ mod } g(x) \end{array} \right\} \deg[r_i(x)] < n-k$$

$$P = \begin{bmatrix} \leftarrow \vec{r}_0 \\ \leftarrow \vec{r}_1 \\ \leftarrow \vec{r}_2 \\ \vdots \\ \leftarrow \vec{r}_{k-1} \end{bmatrix}$$

Definice: LSR pro systematické kódování

Příklad: Hamming (7,4)

Dole: pro první 4 tabky

$u(x)g(x) \rightarrow u(x) + x^4 \cdot p(x)$

↑
přivodní slovo

↑
paritní bity

Dekódování cyklických kódů

kódové slovo $\oplus$ polynom $e(x)$
 $\rightarrow$ lze identifikovat pomocí syndromu $s(x)$

$nr(x) = u(x) \cdot g(x)$
 $nr(x) = u(x) + e(x)$ přijaté slovo, $e(x)$ musí být 0

⊙ jak najít $e(x)$?

$nr(x) = u(x) \cdot g(x) + e(x)$ dělíme $g(x)$
 $nr'(x) = u(x) + s(x)$ zbytek po dělení

Příklad: $g(x) = x^3 \oplus x \oplus 1$

$e(x)$	$s(x)$
0	0
1	1
x	x
x^2	x^2
x^3	$x+1$
$\vdots$	$\vdots$
x^6	x^2+1

opravený
jednoduché
chyby
 $\downarrow$
 $e(x) \neq x^i$

$\rightarrow$ volit dělitelem $g(x)$ $\neq$ vhodné!

$\rightarrow$ nepraktické pro vyšší t

Trik: Meggit (1966)

$nr(x) \rightarrow nr^{(1)}(x) = x \cdot nr(x)$
 $s(x) \rightarrow s^{(1)}(x) = x \cdot s(x)$

$\Rightarrow$ posun $u(x)$ identicky posune $s(x)$
 (kotaa) (kotuji)

$\rightarrow$ Meggittův dekoder

potřeba pouze syndromy pro $\deg[e(x)] = \max$
 (pouze x^6 u Hamming. kódu,
 $0+x^{14} \dots x^3 \oplus x^{14}$ u Golayova kódu)

$\uparrow$ dvojnásobná chyba
 $\uparrow$ jednoduchá chyba

Magickin detektor:

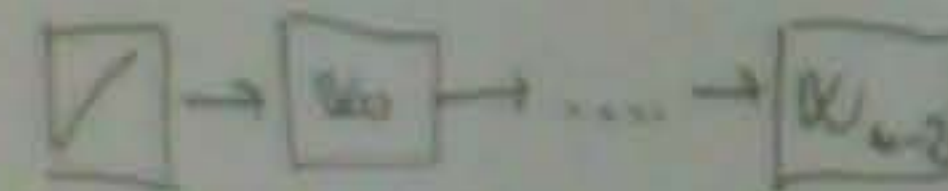
- 1) v prvních s tabulkách vrátě do LSR
obí $w(x)$ počítají w_{s-1} a w_s

- 2) divo z na posledních m bitech po dělení
a porovnání $s(x)$ s tabulkou
→ případně opravi bitey, odpovídající
 $s(x)$

- 3) vyplníme nov nejvyšším možným bit

- 4) posun doprava

Jak konstruovat kód, opravující $t/2$ a detekující t chyb?

Bose, Chaudhuri, Hocquenghem (1960): **BCH kódy**

Dáno: $m, m \geq 3 \rightarrow t < 2^{m-1}$

Určuji: délku bloku $n = 2^m - 1$

počet **syndromů** $n - k \leq m \cdot t$

$$d_{\min} \geq 2t + 1$$

→ Určím delu n než $d_{\min}$
 $d_{\min}$ ale může být vyšší, než požadovaný limit!

Reed-Solomonovy kódy (1960)

BCH kódy se syndromy délky
 $\leq m$ bite

Použití:

- datová uložení
- bezdrátová komunikace (Wi-Fi)
- satelitní komunikace
- čárové 2D kódy (QR, ...)
- ADSL, xDSL, ...

Díky obě syndrom $\leq m$ bite opraví

a) shluky chyb

b) vyřazení

Opravi chyb deseti ve 2 syndromech

⇒ opraví shluk chyb délky $\leq m$ bite

s bite

$< 2s$ bite $\Rightarrow$ lze opravit

Příklad: CD/DVD/BR

- hlavně: odlišnost proti necharakteristickým poruchám

32 byti

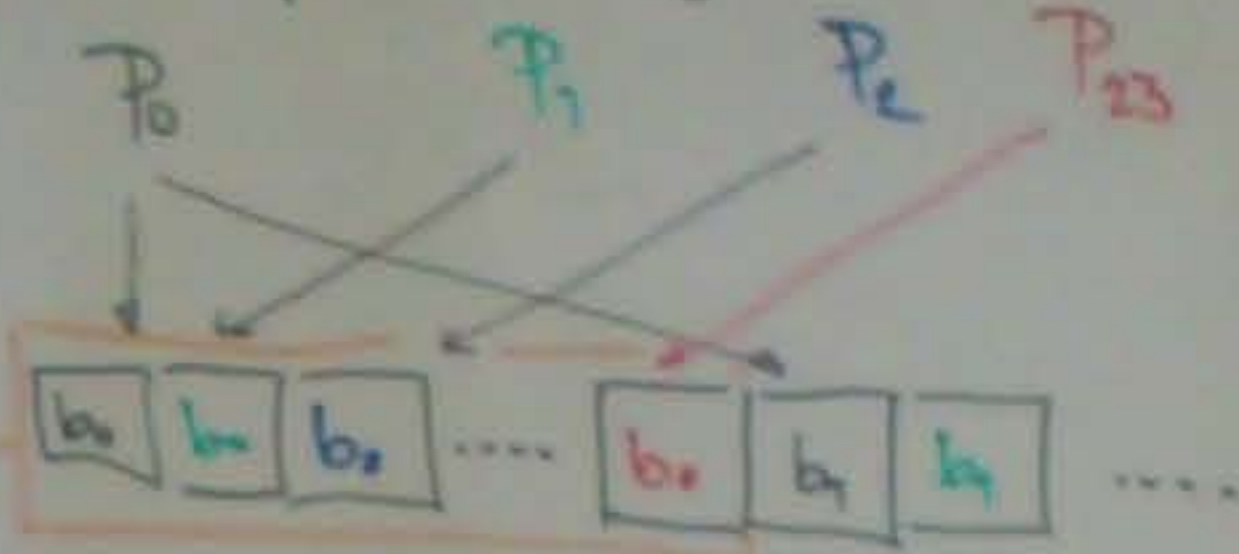
RS(32,28) je zkrácený RS(255,251)

- ↳ 28 bajtů dat + 223 bajtů redund
- ⇒ 4 bajty parity
- ⇒ 32 bajt uloženo

⊕ problematika

problematika:

24 paketů daty 32 bajty, $P_0, P_1, \dots, P_{23}$

výsledek zakóduje RS(28,24)

úplata: velký neopravitelný sbluk se rozpustí do opravitelných chyb v sousedních blocích

lze opravit sbluk chyb cca 4 kbity

Průběh chyb symbolů $\leq$ bitů opravit

- a) sbluk chyb
- b) úplata

Opravitelné chyb olepši ve 2 symbolech

⇒ opravit sbluk chyb daty $\leq$ bitů

5 bitů

< 25 bitů => lze opravit